

Revision og udarbejdelse af udviklingsplaner for lokalområder i Varde Kommune

Indledende

Lokalsamfundene

I kommuneplanen er byerne inddelt i følgende byroller:

- En hovedby – hvilket er Varde by
- Seks områdebyer – Ølgod, Oksbøl, Tistrup, Nørre Nebel, Agerbæk og Ansager
- Tolv lokalbyer – Outrup, Alslev, Sig, Årre, Næsbjerg, Nordenskov, Lunde, Skovlund, Starup-Tofterup, Janderup, Horne og Billum
- Fem kystbyer – Nymindegab, Vejers, Henne Strand, Blåvand og Ho.
- Sytten mindre landsbyer i by- og landzone – Hodde, Henne Stationsby, Roussthøje, Roust, Hjortkær, Fåborg, Krusbjerg, Lindbjerg, Gårde, Strellev, Mejls, Tinghøj, Orten, Vrøgum, Stausø, Kvong og Lydum

For de nævnte byer er der i kommuneplanen anført, om byen har udviklingspotentiale indenfor bosætning, erhverv, turisme og detailhandel.

De nævnte lokalsamfund er i Varde Kommune organiseret i 9 udviklingsråd, der arbejder for at fremme bosætning og erhverv. Der er et Fælles udviklingsråd (FUR), der består af formændene fra udviklingsrådene. Udviklingsrådene er som følger:

- Blaabjerg Udviklingsråd (Nørre Nebel, Outrup, Lunde, Henne Stationsby, Stausø, Kvong, Lydum, Henne Strand og Nymindegab)
- Udviklingsrådet for Blåvandshuk (Oksbøl, Vejers, Blåvand, Ho og Vrøgum)
- Udviklingsrådet for Helle Vest (Nordenskov, Øse, Næsbjerg, Roussthøje og Roust)
- Udviklingsrådet for Helle Øst (Agerbæk, Starup, Årre, Hjortkær og Fåborg)
- Udviklingsrådet for Hodde-Horne-Sig og Tistrup
- Udviklingsrådet for Skovlund Ansager
- Udviklingsrådet for Varde by
- Udviklingsrådet for Varde Opland (Alslev, Janderup, Billum, Mejls, Tinghøj og Orten)
- Udviklingsrådet for Ølgod (Ølgod, Krusbjerg, Lindbjerg, Strellev og Gårde)

Udviklingsplaner

Vi har arbejdet med udviklingsplaner af flere omgange siden dannelsen af Varde Kommune i 2007.

Det startede i 2007 med udviklingsplaner for de 9 udviklingsråd. Arbejdet blev færdigt i 2008. Det var et projekt med eksterne konsulenter støttet af Indenrigsministeriet. Enkelte udviklingsråd har siden revideret deres udviklingsplaner – med Varde By som den sidste i 2013.

I forbindelse med turismestrategien er det besluttet, at der skal udarbejdes udviklingsplaner for de fire kystbyer – Blåvand, Nymindegab, Henne Strand og Vejers. Dette arbejde er i gang og planen for Blåvand blev færdig i 2012. I Blåvand har man etableret en forening, der står for realiseringen af udviklingsplanen: Pt. har foreningen Blåvand Udvikling fået godkendelse og finansiering til en Pier ud i Vesterhavet ved Hvidbjerg Strand.

Team Plan og Kommunikation og udvikling er for tiden i gang med udviklingsplanen for Nymindegab – dette sker sammen med lokale borgere og turistentreprenører i Nymindegab. I efteråret starter arbejdet med en udviklingsplan for Henne Strand og i foråret 2015 kommer vi til Vejers.

Vi har afprøvet konceptet fra kystbyerne på et lokalsamfund. Nærmere betegnet Ansager. Processen i Ansager har været mere involverende – og der har i forløbet deltaget ca. 200 borgere på de sidste 3 workshops. I Ansager er der ca. 1.200 indbyggere. Status er at der er 600 betalende medlemmer i en nyoprettet forening Ansager Udvikling og ca. 150 borgere, der er aktive i de igangsatte projekter.

Økonomiudvalget besluttede den 8. januar 2014 at iværksætte en analyse af en række byer med det mål, at der skal udarbejdes udviklingsplaner for byerne. Der blev peget på Varde By og de 6 områdebyer Ølgod, Oksbøl, Tistrup, Nørre Nebel, Agerbæk og Ansager. Forvaltningen blev bedt om at se på mulighederne for lokalbyerne. For at sikre den statistiske sikkerhed er det besluttet alene at medtage lokalbyerne Outrup og Alslev i analyserne. Begge byer har omkring 1.000 indbyggere.

Hvad er så forskellen på en udviklingsplan for en by og for et udviklingsråd? Det er naturligvis ikke helt skarpt, men

- En udviklingsplan for en by – har kun fokus på byen og det nære opland, hvilket har den fordel i forhold til ejerskab og deltagelse, at man yder frivilligt arbejde der hvor man bor. Dette skaber lokalt nytte kan ses af venner og naboer, hvilket har en stor betydning for motivationen.
- En udviklingsplan for et udviklingsråd har fokus på et større område dækkende flere byer. Der er i udviklingsplanen fokus på faciliteter og oplevelsesmuligheder, hvor det giver mening at hele området står sammen. Et par eksempler er sportshaller og kulturhuse, men også foreningslivet, hvor håndbold holder til et sted og fodbold et andet sted. Motivationen i udviklingsrådene følger i højere grad de fælles projekter eller interesser.

Billedligt kan det skitseres således at udviklingsplaner for byer er nede i 'kassen' og udviklingsplaner for udviklingsråd mellem 'kasserne*.

Kommende udviklingsplaner

Der præsenteres nedenfor en overordnet plan for arbejdet med udviklingsplaner. Det er en rammeplan, forstået således at der skal være den nødvendige lokale opbakning til at indgå i arbejdet med udarbejdelse af udviklingsplaner. Det betyder i praksis, at de områdebyer, der efterspørger udviklingsplaner prioriteres først, ligesom en eller flere af de mindre landsbyer kan få yderligere bistand, hvis der er stor lokal opbakning.

Overblik over kommende udviklingsplaner for byer og udviklingsråd

Med de igangsatte analyser skal der udarbejdes udviklingsplaner for 7 byer, herunder Ølgod, Oksbøl, Tistrup, Nørre Nebel, Agerbæk, Outrup og Alslev. Som nævnt er der allerede udarbejdet en udviklingsplan for Ansager. Varde By er tillige et udviklingsråd og indgår nedenfor sammen med de øvrige udviklingsråd. Sidstnævnte ses endvidere i forhold til de igangsatte by- og områdefornyelser i Varde By.

Det betyder, at der er en række lokalbyer og mindre landsbyer, der ikke umiddelbart får mulighed for en udviklingsplan for deres by.

Der foreligger udviklingsplaner for 9 udviklingsråd, som med fordel kan evalueres og revideres.

Forslag til proces for udarbejdelsen af udviklingsplaner

Det forventes, at arbejdet udføres de kommende 2 – 2 ½ år, således at de udarbejdede analyser fortsat er aktuelle.

Der lægges op til, at der laves 4 forskellige udviklingsplaner:

1. Turismeudviklingsplaner efter gældende koncept og plan – hvor vi er i gang med Nymindesgab og mangler Henne Strand og Vejers
2. Udviklingsplaner for 5 områdebyer (ekskl. Ansager) og 2 lokalbyer (Alslev og Outrup)
3. Revision af udviklingsplaner for 9 udviklingsråd
4. Udarbejdelse af skabelon til udviklingsplan for de mindre landsbyer, der ikke indgår i ovenstående

Ad. 2. Udviklingsplaner for byer

Det foreslås, at udviklingsplanerne følger en tilpasset proces, svarende arbejdet med udviklingsplanen i Ansager. Arbejdet påbegynder når de underliggende analyser foreligger. Det vil indebære følgende mødevirksomhed:

- Formøde med repræsentanter fra lokalsamfundet, hvor processen skitseres og der udpeges nøglepersoner i lokalsamfundet til processen
- 1. møde med lokalsamfundet, hvor områdets attraktioner kortlægges og beskrives
- 2. møde i lokalsamfundet, hvor der udpeges indsatsområder og første forslag til projektideer
- 3. møde med lokalsamfundet, prioritering af projektideer og arbejde med beskrivelse af handleplaner for projektideer
- 4. møde med lokalsamfundet – præsentation af udviklingsplan og drøftelse af organisering

Mellem det 3. og 4. møde afholdes et møde med enkelte repræsentanter fra lokalsamfundet for at drøfte organisering.

Ad. 3. Udviklingsplaner for udviklingsråd

Der er i alt 9 udviklingsråd, der skal have revideret deres udviklingsplaner. Vi foreslår en proces, hvor der deltager 4-5 udviklingsråd af gangen. Det har ressourcemæssigt en fordel, men giver også mulighed for videndeling og gensidig inspiration mellem de deltagende udviklingsråd. Processen vil indebære følgende mødevirksomhed

- 1. møde. Kickoff med 4-5 udviklingsråd, hvor de repræsentanter for udviklingsrådene i plenum redegør for deres udviklingsplan og gør status på hvad der er gennemført, hvad der er lykket og hvad der skal arbejdes videre med
- 2. møde. Arbejde med udviklingsrådenes attraktioner og autensitet med henblik på at fastlægge indsatsområder for de enkelte udviklingsråd (eksempelvis var indsatsområderne musik, natur og 'kultur og bymiljø' i Ansager). Derudover arbejde med projektideer.
- 3. møde. Prioritering af projektideer og arbejde med beskrivelse af handleplaner for projektideer
- 4. møde. Præsentation af udviklingsplan og drøftelse af organisering

Ad. 4. Udarbejdelse af skabelon til udviklingsplan for de mindre landsbyer

Interessen for at udarbejde en udviklingsplan for de mindre byer vil sikkert være varierende, idet Blomstrende Landsbyer også er en udviklingsplan. Aktuelt arbejder Årre og Næsbjerg på at få deres 2. blomst, mens Sig og Nordenskov arbejder på deres første blomst.

Det er der tænkt for de mindre landsbyer er, at vi udarbejder en skabelon til udviklingsplan og faciliterer 1-2 repræsentanter for lokalsamfundene, således at de selv bliver i stand til drive processen.

Organisering af udarbejdelsen af udviklingsplaner

Det foreslås, at udviklingsplanerne udarbejdes i et samarbejde mellem Team Plan, 'Kultur og fritid' og 'Kommunikation og udvikling'.

Teamleder for Plan Tove Wolf og udviklingschef Jørgen Nielbæk er overordnet ansvarlige for den kommende proces. Tove Wolf og Jørgen Nielbæk deltager i arbejdet med at få udviklingsplanerne udarbejdet og sikrer det lokale ejerskab, der er en forudsætning for at planerne realiseres. Der deltager endvidere medarbejdere fra de to teams. De grafiske medarbejdere fra Kommunikation og udvikling bistår til, at lokalsamfundene efter processen står med et flot materiale, der fremmer kommunikation, samarbejde og realisering.

Fra Kultur og fritid deltager lokalsamfundskonsulent Hanne Jespersen i forløbet.

Tove Wolf, Jørgen Nielbæk og Hanne Jespersen er lokalsamfundenes indgang til Varde Kommune, når det drejer sig om udviklingsplaner.

